

Le-a caracterizat foarte bine răposatul Coposu: "orgoliile au contat, nu principiile". Că dacă la ora acuală luăm principiile partidelor care sunt pe firmamentul vieții politice românești, o să observați că partidele actuale nu au un minimum de principii. Or știut este și dovedit istoricește în viața politică, că un partid trebuie să aibe niște principii, trebuie să aibe o doctrină și o platformă-program. La noi, viața politică s-a restrâns numai la platformă-program.

De ce v-am făcut această comparație? Pentru ca să vedeți care este viața politică și socială. Noi am avut până la Revoluție un partid unic, care făcea demagogie de democrație, dar era un regim totalitar, un regim de represiune, un regim care conducea prin poliția politică.

Toate aceste fenomene politico-sociale nu se pot transforma de la o zi la alta. Și v-aș face o comparație biblică: Moise i-a prutat pe evrei 38 de ani istoric, 40 de ani biblic, ca să distrugă o generație. Oamenii de știință spun că este nevoie de 3 generații, 100 de ani, dar nu spun că 33,33 de ani este o generație, ci 3 generații însumează 100 de ani, ca să dispară acea mentalitate de sclav. Câci cine a ieșit din robia egipteană? Sclavi, servitori. Cei care aveau o situație materială au rămas. Abia după ce Moise îi duce în această peregrinare 40 de ani, apare statul Iudaic, care este cel mai disciplinat stat, la ora respectivă, din istorie, căci a reușit să impună o anumită educație și disciplină membrilor. Istoricii îl numesc "statul militar". Militar - incubă și educație și disciplină.

Așa că nici la noi fenomenele care au fost destul de triste în cei 50 de ani nu puteau să fie transformate în 4-5 ani. Suntem o societatea în formare. Cei de vârsta mea, eu am 73 de ani, dispar. Vine acest tineret, cu alt mod de viață, cu alt mod de gândire, cu gândire de oameni liberi. Noi n-am fost liberi ieri, vorbesc în perioada comunistă. Noi trebuia să facem ce spunea partidul. Așa că nu trebuie să ne mire faptul că fenomenele care sunt în societate se produc și în cadrul Ordinului, pentru că Ordinul am dori să fie format din oameni îngeri, adică din oameni imaculați. Nu este posibil! Cei care vor veni după noi vor crea acești oameni de bune moravuri și care să urmărească scopul de înțajutorare. Noi am fost priviți cu neîncredere de țările care n-au suferit de pe urma cotozirii sovietice. În aceeași situație este și Cehia, și Slovacia, și Croația, Bulgaria, până și Polonia. Și atunci suedezi au fost mai reticenți. Ne-am întâlnit cu ei însă la diferite întruniri internaționale. În afară de Finlanda, Suedia și Norvegia, avem legături frățești, de bună recunoștere cu toate țările Europei.

S.C.: În acești 50 de ani, foarte mulți români au părăsit România. A existat o situație de tensiune între cei "din afară" și cei "dinăuntru". Cum vedeți dvs. această relație? Care este rolul Ordinului dvs. în atenuarea acestor tensiuni?

G.C.: Vedeti, în mentalitatea românilor nu își are căutare dictonul: "Ubi bene, ibi patria!" Românul are nostalgia țării lui, locului de naștere, unde și-a petrecut copilăria, tineretea și o parte din viața de adult. Este adevărat că evenimentele socio-politice i-au lăsat un gust amar, dar cu drag își aduce aminte și dorește să revină acasă. Am cunoscut acest fenomen peste tot unde sunt comunități și cvazicomunități românești în diaspora. Cu un an jumate în urmă am fost în Brazilia, unde am fost întâmpinați de românii de acolo cu multă căldură. Nu știau mare lucru despre masonerie, aveau doar niște cunoștințe generale, dar numai faptul că eram români a făcut să fim primiți cu multă afecțiune. Același lucru s-a petrecut și în America de Nord. Sunt și excepții, unii care mai mult teoretic spun că nu mai vor să audă de România. Dar de fapt, s-a întâmplat altceva. În perioada comunistă s-a dus o politică de distrugere a acestor comunități românești, politică care a costat foarte mult statul român. Organele poliției politice a căutat să creeze disensiuni în sânul diasporei române. Și a dat roade. Dar în acești 11 ani a început să se coaguleze la

românii din afară acest sentiment pe care vi-l descriam nițel mai înainte: dorința de a-și revedea melegurile unde s-au născut și dorința de a reveni în țară. E adevărat că la toate acestea contribuie și situația economiei naționale. Despre economia națională nu trebuie să vă spun, că ați văzut și dvs. Țara a trecut și încă mai trece printr-o perioadă grea. Suntem pe drumul cel bun, în așa-zisa reconstrucție, și este posibil să ajungă așa cum era în 1938, cu o economie sănătoasă, cu o economie prosperă, cu o economie de viitor. Din păcate, mulți ani noi am confundat democrația cu tribuna politică. Acum am început să ne dăm seama că mai întâi trebuie să muncim și apoi să ne urcăm la tribună! În Ordinul nostru, majoritatea, nu spun în totalitate, ci majoritatea fraților caută spre lumină, lumina perfecționării spirituale.

S.C.: Membrii ordinului masonic sunt legați de țara unde sunt cetățeni. Pe de o parte s-a format această Uniune Europeană, pe de altă parte se tinde spre o golbalizare pe toate tărâmurile. De ce mai are importanță cetățenia? Se va globaliza și Ordinul Masonic?

G.C.: O globalizare să știți că există deja. Eu plec la Sofia, unde este o întâlnire paneuropeană; cu două luni înainte am fost la Madrid, tot la o întâlnire masonică. Vedeti, la astfel de întâlniri noi vorbim aceeași limbă, avem aceleași năzuințe. Se produc unele amendamente, în sensul că trebuie să aplici aceste principii condițiilor de viață, care nu sânt aceleași pentru omul din București ca cel din Paris sau Roma. La noi au alt specific. Există un specific național. În secolul XIX s-a luptat pentru crearea națiunilor, în secolul XX s-a făcut pregătirea, iar în secolul XXI se luptă pentru globalizare. Drumul este destul de greu, pentru că noi suntem țări tinere, nu știm încă să ne comportăm într-o democrație adevărată. Noi avem impresia că democrația înseamnă ca eu să-mi spun cuvântul și ceilalți să tacă. Așa a fost în vechiul regim. Aceste mentalități ușor-ușor se vor modela și vom ști să ne purtăm și să ne comportăm, să cunoaștem fenomenele sociale mai bine decât astăzi, fenomene sociale care ne ajută să convețuim în mediul în care va trebui să ne ducem activitatea. Noi, la ora actuală abia am ieșit din bordei. Cam așa stau lucrurile. E trist, dar adevărat.

S.C.: Am plecat din România acum 23 de ani și cea mai mare parte a vieții de adult am petrecut-o în Suedia. Aici mi-am refăcut studiile, aici am lucrat, aici mi-am crescut și educat copiii. Dintre fenomenele tipice suedeze este și acela al apelării cu "tu". Toată lumea își spune pe nume și se tutuiește, fără însă să-și uite locul. În România se folosesc așa de multe forme reverențioase, care însă nu reprezintă o atitudine de respect reciproc, ci sunt mai ales forme bombastice lipsite de conținut. Intru în conflict cu aceste forme de adresare, de declinare a titlurilor, pe care le consider inutile, atunci când vin în România. Mă gândesc că și pe Dumnezeu îl tutuim, că atunci când ne rugăm Lui, nu-i spunem: "Doamne, dumneavoastră ajutați-mă!", ci pur și simplu spunem: "Doamne, ajutați-mă!" Cum priviți dvs. această exprimare simplă suedeză, lipsită de artificii, ați accepta-o?

G.C.: La noi și datorită relațiilor internaționale ar trebui să se vorbească cu tu, la persoana 2 singular, dar mi-e foarte greu și mie s-o fac. Chiar unuia care este cu 40 de ani mai tânăr decât mine mi-e greu să-l tutuiesc. Apelarea face parte din comunicare; trebuie să găsești elementele de apropiere. În educația noastră și înainte de '45, deci înainte de venirea sovieticilor, existau niște norme de conveniență: domnule, dumneavoastră... Nu ne putem permite decât în cadrul strict al familiei să ne tutuim. Au fost o educație bună la vremea respectivă și reminiscentele se văd și astăzi. Nu-i o lipsă de decență ca pe om om în vârstă să-l tutuiești, dar până ți-ai dat seama de lucrul acesta, folosești termenii consacrați.

S.C.: Dumneavoastră îmi spuneți că Ordinul Masonic nu dorește să iasă în presă și să-și facă publicitate. Totuși mă gândesc că întrucât domnește o ignoranță destul de mare în legătură cu activitatea Ordinului Masonic, ba mai mult, se ventilează tot felul de istorii fabulante despre masoni, n-ar fi cel mai natural ca să vorbiți despre activitatea tradițională a Ordinului Masonic, de a prezenta omului de rând activitatea dvs. în general?

G.C.: Suntem în plină creere de lideri de opinie. Am dat interviuri și la ziare, și la televiziune, și la radio, dar nu avem încă oamenii pregătiți pentru a ieși în massmedia, nu avem încă faptele suficiente de a ieși în massmedia. Ceea ce v-am spus înainte au fost niște fapte minore față de necesitățile naționale. Și atunci am zis: fapte mai multe, ca în momentul în care vom ieși în massmedia, nu să ne lăudăm, ci să arătăm ce putem face. Posibilitățile noastre sunt minime. N-am apelat, nu vrem, categoric nu vrem, să aplăm la ajutoarele frățești ale altor Mari Loji. Am fost întrebați dacă avem nevoie de ajutor, dar noi am spus: "Nu, ne ajutăm singuri deocamdată!"

S.C.: Care este relația "ordin masonic - femei", în cadrul Ordinului Masonic? Cum s-au dezvoltat relațiile Ordinului cu femeile, mai ales că femeile au avut întotdeauna un rol important în viața societății românești?

G.C.: Nu am dezvoltat aceste relații. Știut este că femeile sunt mai penetrante în societate. Nu neglijem acest lucru. Femeia are o metodă de convingere mai mare decât a bărbatului. Deocamdată însă, în constiția noastră proprie și în regulamentul general este interzisă creerea de loji feminine. Dorim însă să urmărim sistemul american. Nu la Conventul acesta, noi avem în 6-7 octombrie congresul nostru, care în termeni masonici se chiamă Convent, ci la cel din anul viitor să creem aceste loji de adopție. Femeile nu trebuie să participe la ritual, ci doar la evenimentele ordinului, la acțiunile de binefacere, la acțiunile de înțajutorare. La mesele festive, după ritual, femeile care fac parte din familiile noastre participă deja și această participare dă rezultate benefice.

Și v-aș da un exemplu care are vrea să-l luați de bun. Sâmbătă (22 septembrie a.c., n.r.) am fost la două nunți, una la Giurgiu și una la București, căci a trebuit să fac act de prezență la amândouă. Am observat un lucru, care pe mine m-a bucurat: s-a înființat o familie, s-a creat o familie. Unul din frații noștri din Giurgiu și s-a căsătorit fiica, iar cel din București băiatul. Și m-am uitat la componența participanților: la Giurgiu am fost cam 200 de persoane, dintre care, în jur de 120, i-am recunoscut că erau masoni; în București nunta a fost mai mare, vreo 300 de persoane, din care aproximativ 200 de frați masoni, veniți din Sinaia, Ploiești, Pitești, etc. cu soțiile. Astfel se fac legături sufletești mai adânci decât le creem în ordin. M-a bucurat că frații ajută creerea unei familii. Ce e mai frumos decât asta?!

S.C.: După informațiile primite de la Ordinul Masonic suedez, Suedia are aproximativ 12.000 de membri masoni, iar în lume ar fi circa 6 milioane de masoni. Cât este de mare ordinul masonic român?

G.C.: Vă spun cinstit, după datele statistice sunt în jur de 2.000, dar cifra certă este în jur de 1.400 de membri. Puțini, este foarte adevărat, dar cred că pentru această perioadă, căci noi avem aproape 9 ani de existență, este destul de bună cifra. Ce se întâmplă? Și la noi, ca și la partidele politice, au venit două tipuri de indivizi: idealisti, pentru ce au înțeles că înseamnă ordinul, și oportuniști, care nu s-au rerealizat în viața civilă, nu s-au realizat în viața profesională, și și-au zis: "Nu cumva găseșc trambulina aici?"

S.C.: Românii care se găsesc în afara granițelor, cetățeni ai altor state, pot deveni membri ai Ordinului din România?